

Kalkulagailuarekin egiteko ariketen koaderno

LEHEN HEZKUNTZAKO HIRUGARREN ZIKLOA

EGILEAK

Maria Assumpció Comalat Navarra

María Cristina Naya Riveiro

Paula Lázaro Ascurra

ARGITARATZAILEAK

Elena Virseda Marín

CASIO ESPAÑA Hezkuntza Dibisioa

C/Josep Pla, 2. dorrea B2, 12. pisua

08019 Bartzelona

info-calculadoras@casio.es

www.edu-casio.es

Aurkibidea

Oinarrizko eragiketak

Hiru marran	5
Bitxikeriak eta multiploak	6
11rekin biderkatzea	7
Kalkulagailuarekin zatitzea	9
Zatidurak ikertzea kalkulagailua erabiliz	10
5 pauso zerora iristeko	11
Hiruren zatigarritasun irizpidea	12
Zatiketaren funtsezko ezaugarria	13
Sugea	14

Eragiketa konbinatuak

Zerotik 10era 4 laurekin	15
Haize-arrosa	16
Axola al du?	17

Eragiketak hamartarrekin

Kalkulagailua baino azkarrago?	18
Berdina al da?	19
Postre lehiaketa	20
Eragiketak zenbaki hamartarrekin	21
Abaraska	22
Fruta-edarien denda	23

Zatikiak eta eragiketak zatikiekin

Eragiketak zatikiekin	25
Zatiki misto eta inpropioak	26
Amonaren galletak	28

Ehunekoak

Ehunekoak	29
Merkeago izango al da merkealdian?	30

Proporzionaltasuna

Proporzionaltasuna	31

Berreturak eta eragiketak berreturekin

Berreturak	32
Karratuak eta kuboak. Zein zenbakiz amaitzen dira?	33
Eragiketak berreturekin	34

Erro karratua

Zertarako erabil dezaket tekla hau?	36
Ausartzen al zara?	38

CASIO
fx-55 PLUS

Ezagutzen al duzu kalkulagailua?

Idatzi taularen bigarren zutabeen lehenengo zutabeko tekla-segidek emango dituzten emaitzak, eta egiaztatu kalkulagailuarekin. Idatzi emaitza hirugarren zutabeen.

TEKLA-SEGIDA	EMAITZA KALKULAGAILURIK GABE	EMAITZA KALKULAGAILUAREKIN
$8 \times 2 = 4 \times 2 =$		
$5 \times 1 \text{ AC } 5 =$		
$3 \times 6 = \div 2 =$		
$3 \times 6 = \text{Ans} \div 2 =$		
$3 \times - 2 =$		
$8 \div 3 =$		
$8 \div \text{R} 3 =$		
$3 \times 6 \text{ DEL } 5 =$		

Zure emaitza eta kalkulagailuarena berdinak izan dira? Zergatik?

Emaitzak kontuan hartuta, zertarako uste duzu balio dutela AC Ans DEL eta $\div \text{R}$ teklek?

Hiru marran

Jokalari kopurua: 2

Jokalari bakoitzak kolore bateko fitxak aukeratu behar ditu. Txandaka, bi zenbaki aukeratzen dira, errenkada gorriko bat, eta errenkada berdeko bat, biderketaren emaitza taulako zenbaki bat izan dadin. Biderketaren emaitza ozen esan, kalkulagailuarekin egiaztatu, eta, zuzena bada, fitxa batekin estaliko da. Huts eginez gero, jokalaria txanda galduko du.

3 fitxa marran (bertikalean, horizontalean edo diagonalean) kokatzen dituen jokalaria irabaziko du.

7	15	22	8
33	9	6	21

63	726	231	48
495	135	132	90
168	147	264	198
42	462	315	72

CASIO
fx-55 PLUS

Bitxikeriak eta multiploak

Hautatu 30 baino txikiagoak diren 3ren hainbat multiplo eta biderkatu itzazu 37rekin:

3REN MULTIPLOA	ERAGIKETA	EMAITZA
3	3x37	111

Zer gertatzen da?

Hautatu 70 baino txikiagoak diren 7ren hainbat multiplo eta biderkatu itzazu 143rekin:

7REN MULTIPLOA	ERAGIKETA	EMAITZA
7	7x143	1001

Zer gertatzen da?

CASIO
fx-55 PLUS

11rekin biderkatzea

Osatu taula biderketak kalkulagailuarekin eginez:

BIDERKETA	EMAITZA	EMAITZAREN LEHEN BI ZIFRAK	EMAITZAREN AZKEN ZIFRA
11x11			
11x12			
11x13			
11x14			
11x15			

Atera al dezakezu ondoriorik?

Esan al dezakezu zein izango litzatekeen jarraian adierazten diren biderketen emaitza, biderketa egin gabe?

Idatzi lehenengo zutabean zure ustez emaitza izango dena eta bigarreanean kalkulagailuan ateratzen dena:

BIDERKETA	ESTIMAZIOA	KALKULAGAILUKO EMAITZA
11x16		
11x17		
11x18		
11x19		

Azaldu zergatik den $11 \times 18 = 198$ eta $11 \times 19 = 209$.

Saia gaitezen 20tik 29rako zenbakiekin:

BIDERKETA	EMAITZA	EMAITZAREN LEHEN BI ZIFRAK	EMAITZAREN AZKEN ZIFRA
11x21			
11x22			
11x23			
11x24			
11x25			

Behatu al duzu ezer bitxirik? Zer ondoriozta dezakezu?

BIDERKETA	ESTIMAZIOA	KALKULAGAILUKO EMAITZA
11x31		
11x36		
11x45		
11x49		
11x53		
11x57		

BIDERKETA	ESTIMAZIOA	KALKULAGAILUKO EMAITZA
11x62		
11x66		
11x70		
11x74		
11x88		
11x99		

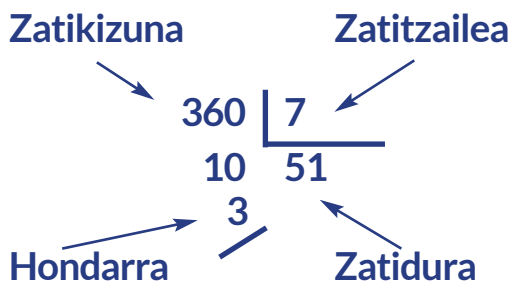
Zer gertatzen da 11rekin biderkatzen baditugu 30etik 99rako zenbakiak?

Kalkulagailuarekin zatitzea

Zatiketa zehatza $r=0$

$$\begin{array}{r} 27 \overline{) 3} \\ 0 \end{array}$$

Zatiketa ez zehatza $r \neq 0$

$$\begin{array}{r} 27 \overline{) 6} \\ 3 \end{array}$$

Esan ea zatiketa hauek "zehatzak" edo "ez zehatzak" diren eragiketa egin aurretik. Egiaztatu $\div R$ tekla erabiliz idatzi duzuna zuzena den ala ez.

$$376 \overline{) 6}$$

$$891 \overline{) 9}$$

$$322 \overline{) 2}$$

$$9817 \overline{) 5}$$

$$789 \overline{) 9}$$

$$99 \overline{) 3}$$

$$350 \overline{) 5}$$

$$1228 \overline{) 4}$$

Jarri zirkuluetan dauden zenbakiak ordena egokian, zatiketak zehatzak izan daitezen. Alderatu zure ikaskideenekin. Berdinak al dira? Ikusi lehen adibidea:

$$\begin{array}{c} 180 \\ 12 \end{array} \overline{) 15} \begin{array}{r} 12 \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 214 \\ 856 \end{array} \overline{) 4}$$

$$\begin{array}{c} 13 \\ 1196 \end{array} \overline{) 92}$$

Zein dira zatiketa bakoitzean falta diren zenbakiak? Pentsatu eta, ondoren, egiaztatu kalkulagailua erabiliz.

$$\begin{array}{r} 350 \overline{) 6} \\ 50 \end{array} \overline{) 58}$$

$$\begin{array}{r} 888 \overline{) 4} \\ \square \end{array} \overline{) \square}$$

$$\begin{array}{r} \square \overline{) 5} \\ 20 \end{array} \overline{) 4}$$

CASIO
fx-55 PLUS

Zatidurak ikertzea kalkulagailua erabiliz

Egin zatiketak.

Kalkulagailuarekin:

$$100 \div 3 =$$

$$44 \div 5 =$$

$$111 \div 2 =$$

$$40 \div 6 =$$

Gabe:

$$100 \div 3 =$$

$$44 \div 5 =$$

$$111 \div 2 =$$

$$40 \div 6 =$$

Zer dute komunean emaitzek? Ezer arrarorik sumatzen al duzu?

Atera al duzu ondoriorik?

Zer gertatzen da zenbaki oso bat 7rekin zatitzen denean? Zer aukera daude? Probatu 7tik 20ra bitarteko zenbakiekin, lehenik kalkulagailurik gabe, eta kalkulagailuarekin gero.

Antzeman duzu kointzidentziarik? Kontuan hartu aurreko galderan esan duzuna. Zer ondorioztatu duzu?

CASIO
fx-55 PLUS

5 pauso zerora iristeko

Taulako goiko zenbakitik abiatuta, egin itzazu 5 urratsetan 0 lortzeko behar diren eragiketak, lehen adibidean bezala. Urrats bakoitzean, 1etik 9ra bitarteko zifra bat gehitu, kendu, biderkatu edo zati dezakezu.

	823
1. URRATSA	$823+9=832$
2. URRATSA	$832\div 8=104$
3. URRATSA	$104\div 8=13$
4. URRATSA	$13-9=4$
5. URRATSA	$4-4=0$

	789
1. URRATSA	
2. URRATSA	
3. URRATSA	
4. URRATSA	
5. URRATSA	

	952
1. URRATSA	
2. URRATSA	
3. URRATSA	
4. URRATSA	
5. URRATSA	

	629
1. URRATSA	
2. URRATSA	
3. URRATSA	
4. URRATSA	
5. URRATSA	

	857
1. URRATSA	
2. URRATSA	
3. URRATSA	
4. URRATSA	
5. URRATSA	

CASIO
fx-55 PLUS

Hiruren zatigarritasun irizpidea

Zatitu lehenengo zutabeko zenbakiak 3rekin, osatu taula eta biribildu zatiketa zehatzak. Erabili lehenengo zutabea adibide gisa.

ZENBAKIA	ZATIKETA	ZATIKETA HONDARRAREKIN	ZATIKIZUNAREN DIGITUEN BATURA	3REN MULTIPLOA AL DA?
23	$23 \div 3 = 7,6666$	7, r=2	$2+3=5$ →	EZ
15				
18				
75				
608				
870				
3765				

Erlaziorik ikusten duzu zatiketa zehatzen eta azken zutabearen artean?

Osatu esaldia:

Zenbaki bat 3rekin zatitu ahalko da zenbaki hori _____ .

CASIO
fx-55 PLUS

Zatiketaren funtsezko ezaugarria

Osatu taula lehenengo adibidea jarraituz:

HASIERAKO ZATIKETA KALKULAGAILU-AREKIN	ZATIKIZUNAREN ETA ZATITZAILEAREN ALDAKETAK	ZATIKETA BERRIA KALKULAGAILUA ERABILI GABE
$489 \div 5 = 97,8$	Biderkatu 2rekin $489 \times 2 = 978$ $\times 2 = 10$	$978 \div 10 = 97,8$
$956 \div 12 =$	Zatitu 2rekin	
$876 \div 5 =$	Biderkatu 2rekin	
$786 \div 15 =$	Zatitu 3rekin	
$1876 \div 4 =$	Zatitu 2rekin	
$2786 \div 5 =$	Biderkatu 2rekin	
$969 \div 6 =$	Zatitu 3rekin	

Zein ondorio atera dezakezu?

Gauza bera gertatzen al da zatikizunari eta zatitzaileari zenbaki bera batzen edo kentzen bazaie?

CASIO
fx-55 PLUS

Sugea

Erabaki zein zenbaki falta diren, kalkulagailuaz baliatuz, sugeak osatu eta amaierako emaitza lortzeko. Erabili lehenengo sugea adibide gisa.

5			
X3	X50	X100	X100
15			
X4	X12	+8	+14
60			
÷8	÷66	X12	X5
7,5			
X10	X10	÷8	+9
75			
X20	X8	X2	X100
1500	8000	4524	24100

CASIO
fx-55 PLUS

Zerotik 10era 4 laurekin

Otik 10erako zenbakiak 4 lauko erabiliz soilik lor daitezke. Saiatu eraikitzen, adibideetan bezala, kalkulagailuaren laguntzaz.

ERAIKI:

Zero: $4 + 4 - 4 - 4 = 0$

Bat:

Bi:

Hiru:

Lau:

Bost:

Sei:

Zazpi: $4 \div 4 - 4 = 7$

Zortzi:

Bederatzi:

Hamar:

CASIO
fx-55 PLUS

Haize-arrosa

Ebatzi jarraian dauden eragiketak eta bilatu lortutako emaitza haize-arrosa.
Idatzi zirkulu bakoitzean eragiketa horri dagokion letra, ezkutuko hitza aurkitzeko.

A. $2 + 4 + 6 =$

R. $6 \times 2 - 4 =$

T. $2 - 4 + 6 =$

M. $6 \times x^2 \times 4 =$

O. $2 + 4 - 6 =$

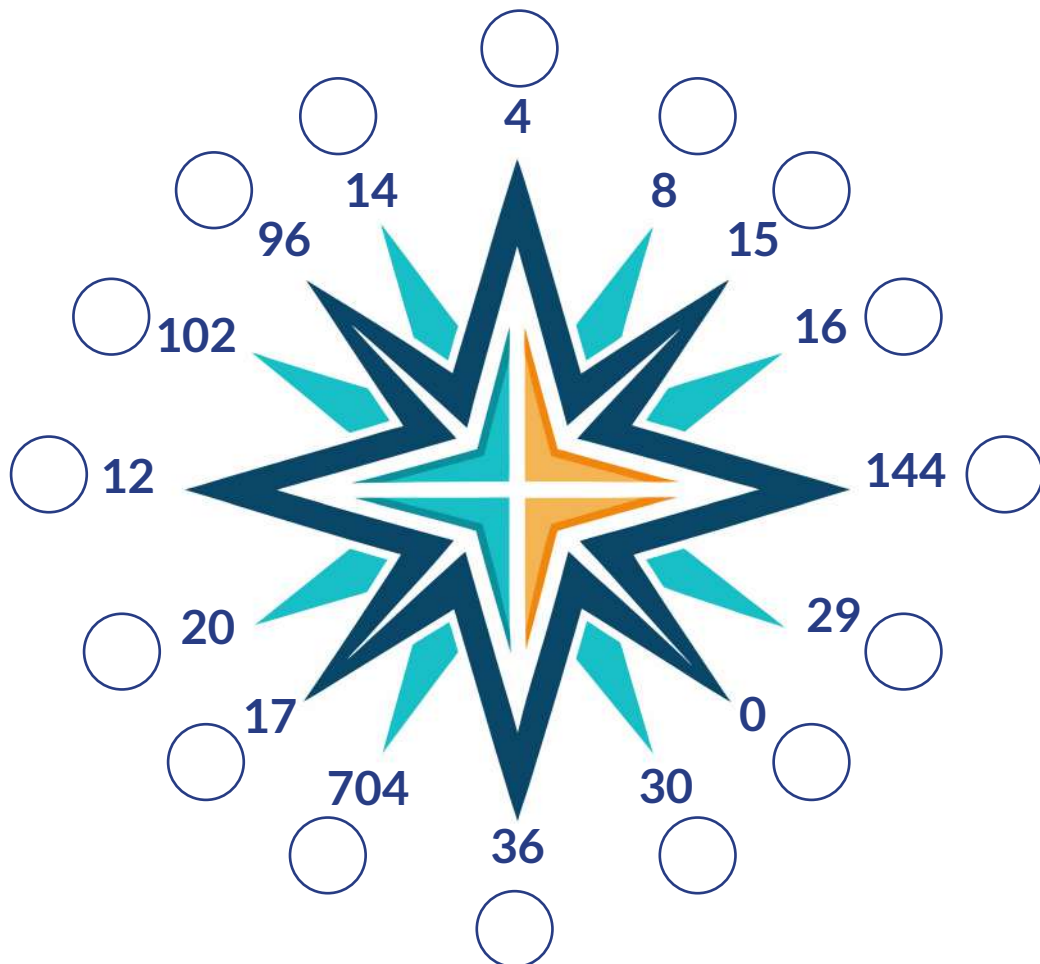
N. $2 \times x^4 \times 6 =$

A. $4 \times 2 + 6 =$

T. $(-6 - 4) \times -2 =$

A. $2 \times 6 + 4 =$

N. $(2 + 4) \times 6 =$

CASIO
fx-55 PLUS

Axola al du?

Egin eragiketak, eta ikusi zeinetan aldatzen den emaitza kalkuluak egiten diren ordenaren arabera.

Garrantzitsuak al dira parentesiak? Egiazta ezazu.

ERAGIKETA	EMAITZA	ERAGIKETA	EMAITZA
$(3+5)+9$		$3+(5+9)$	
$8-(1-5)$		$(8-1)-5$	
$(9 \times 3) \times 5$		$9 \times (3 \times 5)$	
$(24 \div 4) \div 2$		$24 \div (4 \div 2)$	
$(3-9)-4$		$3-(9-4)$	

Zein kasutan eragiten du eragiketen ordenak emaitza ezberdina izatea? Zein eragiketekin gertatzen da hori?

Zer ezaugarri betetzen da emaitza bera lortzen denean? Zer eragiketetan betetzen da ezaugarri hori?

Idatzi, adibidean bezala, emaitza 26 duten hiru zenbakiko eragiketa konbinatuak:

$$12 \times 2 + 2 = 26 \quad \underline{\hspace{2cm}} = 26$$

$$\underline{\hspace{2cm}} = 26 \quad \underline{\hspace{2cm}} = 26$$

Soilik 1, 5 eta 9 zenbakiak erabiliz, idatzi emaitza gisa 2, 14, 36 eta 40 duten eragiketa konbinatuak:

$$\underline{\hspace{2cm}} = 2 \quad \underline{\hspace{2cm}} = 14$$

$$\underline{\hspace{2cm}} = 36 \quad \underline{\hspace{2cm}} = 40$$

CASIO
fx-55 PLUS

Kalkulagailua baino azkarrago?

Biderkatu eta zatitu 10, 100 eta 1000ekin kalkulagailua erabiliz eta osatu taula.

ZENBAKIA	X10	X100	X1000
0,3			
3			
30			
30 000			
789			
0,8			
0,098			
12,28			
3,45			

ZENBAKIA	÷10	÷100	÷1000
0,3			
3			
30			
30 000			
78,9			
0,8			
99			
1 090			
3466,57			

Zer gertatzen da komarekin amaieran zeroak dituen unitate batez biderkatzen dugunean?

Eta zatitzen dugunean?

CASIO
fx-55 PLUS

Berdina al da?

Osatu taula biderketak kalkulagailuarekin eginez.

	X0,125	X0,25	X0,5	X1	÷2	÷4	÷8
640							
84							
120							
680							
860							

	÷0,125	÷0,25	÷0,5	÷1	X2	X4	X8
640							
84							
120							
680							
860							

Zer ikusten duzu eragiketa horietan?

0,125ekin biderkatzea =

0,125ekin zatitzea =

0,25ekin biderkatzea =

0,25ekin zatitzea =

0,5ekin biderkatzea =

0,5ekin zatitzea =

Postre lehiaketa

Unibertsitateko pastelen lehiaketan parte hartzeko, 20 epaileek puntuatzeko postre bat eraman behar da. Elisak bi aukerekin parte hartu nahi du, bizkotxo batekin eta madalenekin.

Hauek dira postre bakoitzerako behar diren osagaiak:

20RENTZAKO BIZKOTXOAREN OSAGAIK

- 150 g gurin
- 90 g de gozogintzarako irin
- 130 g urtzeko txokolate
- 3 arrautza
- 100 g azukre
- 125 ml esne
- Legami kimiko zorro 1/2
- 150 g intxaur (azalik gabe)

20 MADALENA EGITEKO OSAGAIK

- 100 ml oliba olio
- 100 ml esne
- 200 g gozogintzarako irin
- 125 g azukre
- 1/ Legami kimiko zorro 1/2
- 3 arrautza
- Gatz apur bat
- 100 g intxaur (azalik gabe)
- 50 g mahaspasa

Bi errezeten kantitateak jakinda, supermerkatura joan nahi du osagai guztiak erostera, gatza izan ezik, hori etxean baitu. Osagaiak ahalik eta gutxien soberan geratzeko erosi nahi ditu.

Hauek dira aukerak:

- Osagai bakoitzetik zenbat erosi behar du bi errezetak egiteko?
- Zein erosketa egin beharko du bi errezetak ahalik eta elikagai gutxien geratzeko egin ahal izateko?
- Postre-lehiaketako saria 25 €-ko txekoa da. Elisak irabaziko balu, berreskuratuko al luke bi errezetetan gastatutako diru kantitatea?

Eragiketak zenbaki hamartarrekin

Osatu eragiketak falta diren zenbakiekin eta egiaztatu kalkulagailua erabiliz.

$9,2 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$6,8 \div 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

$27,9 + \underline{\hspace{2cm}} = 30,2$

$9,9 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$9,9 - \underline{\hspace{2cm}} = 9$

$22,4 - \underline{\hspace{2cm}} = 20$

$0,4 + \underline{\hspace{2cm}} = 1$

$\underline{\hspace{2cm}} \div 2 = 0,5$

Nola aurkitu dituzu falta diren zenbakiak?

Osatu eragiketak falta diren ikurrekin:

$6,3 \quad \bigcirc \quad 2,1 = 4,2$

$56,4 \quad \bigcirc \quad 6 = 9,4$

$4,8 \quad \bigcirc \quad 4 = 1,2$

$1,5 \quad \bigcirc \quad 0,75 = 0,75$

$2,1 \quad \bigcirc \quad 9 = 18,9$

$5,2 \quad \bigcirc \quad 5 = 26$

$15,5 \quad \bigcirc \quad 10,5 = 5$

$32,5 \quad \bigcirc \quad 5,2 = 37,7$

Nola aurkitu dituzu falta diren ikurrak?

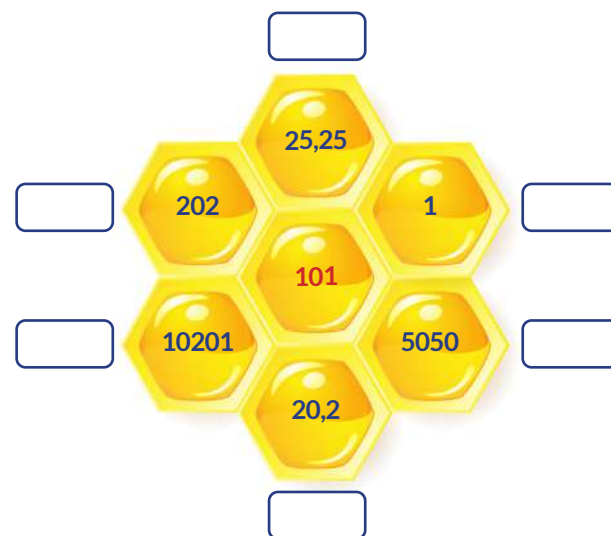
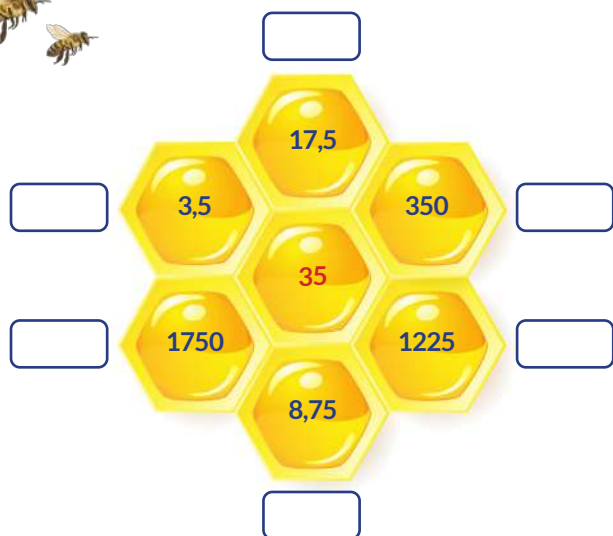
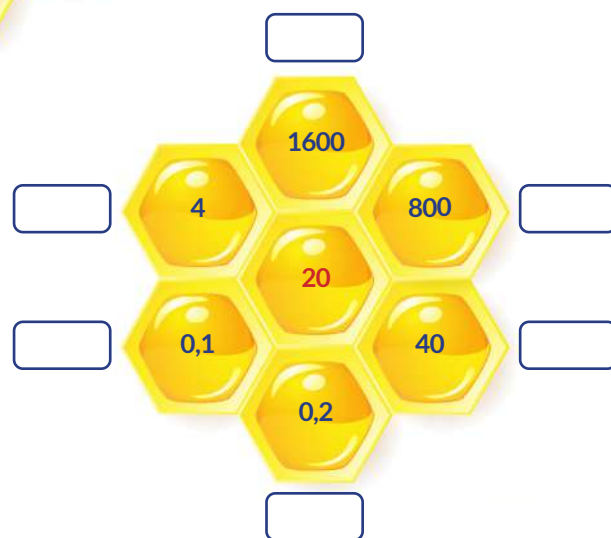
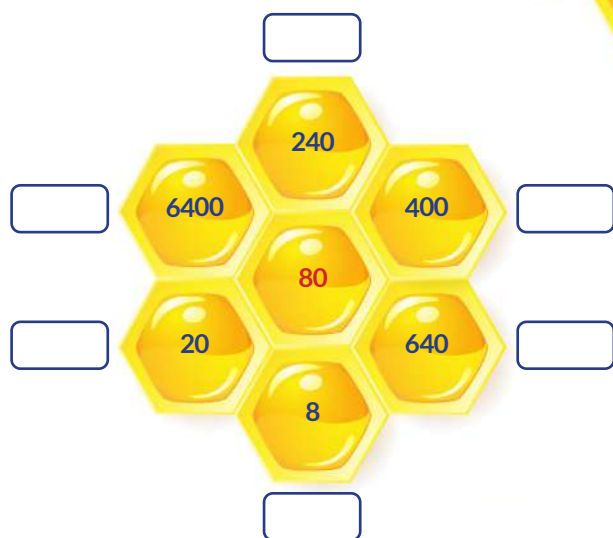
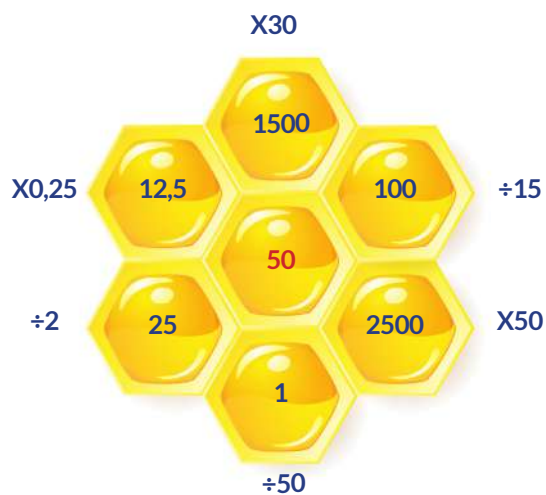

CASIO
fx-55 PLUS

Abaraska

Pentsatu eta idatzi abaraskaren erdiguneko zenbakiak zein zenbakirekin biderkatu edo zatitu diren inguruan dauden emaitzak lortzeko. Ikusi lehen adibidea.

CASIO
EDUCACIÓ

Fruta-edarien denda

Zukuen eta irabiakien denda bat ireki behar dute plazan, nire etxetik gertu. Irekiera egunean 240 edari banatu nahi dituzte saltokira hurbiltzen direnen artean.

Karta batean dauden konbinazio ezberdinak dituzte, baina lehen eguneko produktuen gastua murrizteko, soilik 4 zapore eskaintzea erabaki dute.

4 edari horien osagaiak honakoak dira:

BITAMINA	
Laranja	200 g
Limoia	100 g
Azenarioa	300 g
Ura	200 ml

EXOTIKOA	
Laranja	150 g
Meloia	250 g
Banana	150 g
Galleta	50 g

ZITRIKOA	
Mertxika	110 g
Jogurta	200 ml
Esnea	150 ml
Limoia	100 g

TROIKALA	
Anana	150 g
Mangoa	100 g
Galleta	100 g
Esnea	125 ml

Janari gehiegi ez erosteko, soltean eta kopuru zehatzekin erosiko dute. Mota bakoitzeko 60 edari egingo dituzte.

Produktu bakoitzetik zenbat behar dute?

PRODUKTUA	KANTITATEA GRAMO EDO MILILITROTAN	KILO EDO LITROAK
Naranja		
Limón		
Zanahoria		
Melón		
Plátano		
Agua		

PRODUKTUA	KANTITATEA GRAMO EDO MILILITROTAN	KILO EDO LITROAK
Mertxika		
Galleta		
Anana		
Mangoa		
Esnea		

Zenbat kostatuko da irekierako edarietara gonbidatzea? Erreparatu merkatuko prezioei:

PRODUKTUA	PREZIOA
Limoia.....	2,42 €/Kg
Azenarioa.....	1,10 €/Kg
Meloia.....	0,90 €/Kg
Banana.....	2,15 €/Kg
Ura.....	0,25 €/l
Mertxika.....	3,10 €/Kg

Galleta.....	1,85 €/Kg
Anana.....	1,91 €/Kg
Mangoa.....	3,40 €/Kg
Esnea.....	0,90 €/l
Laranja.....	0,75 €/Kg

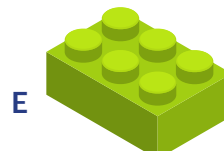
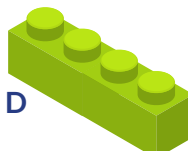
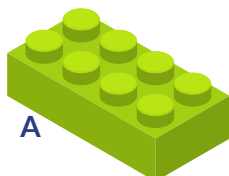

CASIO
fx-55 PLUS

Eragiketak zatikiekin

Eraikuntza-pieza bilduma handi bat dugu. Piezarik handienak 8 mihi ditu. Zatikiak erabiliz, identifikatu pieza bakoitza.

$$\frac{\boxed{8}}{\boxed{8}}$$

$$\frac{\boxed{1}}{\boxed{8}}$$

$$\frac{\boxed{}}{\boxed{}}$$

$$\frac{\boxed{}}{\boxed{}}$$

$$\frac{\boxed{}}{\boxed{}}$$

Honako pieza hauek behar dituen eraikuntza bat egin nahi dugu:

Eredua	A	B	C	D	E
Pieza kop.	120	410	623	320	210

Kalkulatu zenbat mihi beharko diren guztira eraikuntzarako.

Aurreko datuak kontuan hartuta, egin eragiketak:

$$\text{C} \times \text{C} = \frac{2}{8} \times \frac{2}{8} = \frac{1}{16}$$

$$\text{D} \times \text{E} =$$

$$\text{A} + \text{B} =$$

$$\text{A} - \text{C} =$$

$$\text{E} \div \text{A} =$$

$$\text{D} \div \text{C} =$$

Zatiki misto eta inpropioak

$$5 \frac{1}{2} = \frac{11}{2}$$

mistoa inpropioa

$$2 \frac{3}{5} = \frac{13}{5}$$

mistoa inpropioa

Kalkulagailua erabiliz, osatu taula zatikien emaitzekin.

ZATIKI MISTOA	EMAITZA	ZATIKI INPROPIOA	EMAITZA	ZATIKI MISTOA	EMAITZA	ZATIKI INPROPIOA	EMAITZA
$2 \frac{7}{14}$		$\frac{5}{2}$		$7 \frac{1}{4}$		$\frac{145}{20}$	
$2 \frac{1}{2}$		$\frac{30}{12}$		$7 \frac{5}{20}$		$\frac{29}{4}$	
$4 \frac{1}{5}$		$\frac{21}{5}$		$3 \frac{8}{12}$		$\frac{44}{12}$	
$4 \frac{3}{15}$		$\frac{42}{10}$		$3 \frac{4}{6}$		$\frac{22}{6}$	

Zatiki batzuk emaitza bera dute. Ikusten al duzu loturarik haien artean?

Idatzi emaitza gisa 2,5 emango duen zatiki misto eta inpropio bana (taulan ez daudenak).

Ikusi duzunez, badaude emaitza berdina duten zatiki misto eta inpropioak.

Osatu esaldia:

- Frakzio misto bat inpropio egiteko, izendatzaile _____ idazten da eta zenbakitzailea zenbaki osoa _____ rekin biderkatu eta _____ gehitzearen emaitza da.

Lotu adibidean bezala zutabe bakoitzeko emaitzak.

ZATIKI INPROPIOA

$$\frac{7}{5}$$

$$\frac{9}{4}$$

$$\frac{18}{5}$$

$$\frac{30}{4}$$

$$\frac{50}{6}$$

ZATIKI MISTOA

$$8\frac{2}{6}$$

$$3\frac{3}{5}$$

$$7\frac{2}{4}$$

$$1\frac{2}{5}$$

$$2\frac{1}{4}$$

EMAITZA

$$1,4$$

$$3,6$$

$$7,5$$

$$2,25$$

$$8,3$$

Ordenatu zenbakiak zatikiak osatzeko.

$$\begin{array}{c} 2 \\ 5 \end{array} \frac{12}{\square} = \frac{62}{5}$$

$$\begin{array}{c} 4 \\ 1 \end{array} \frac{3}{\square} = \frac{13}{3}$$

$$\begin{array}{c} 7 \\ 12 \end{array} \frac{8}{\square} = \frac{92}{12}$$

$$\begin{array}{c} 3 \\ 2 \end{array} \frac{5}{\square} = \frac{17}{5}$$

Idatzi honako zatiki inpropioak, zatiki misto gisa bi modutan.

$$\frac{17}{3} = \frac{\square}{\square} = \square \frac{\square}{\square}$$

$$\frac{12}{5} = \frac{\square}{\square} = \square \frac{\square}{\square}$$

$$\frac{62}{5} = \frac{\square}{\square} = \square \frac{\square}{\square}$$

Amonaren galletak

Urtebetetze bezperan, Gina irrikaz dago bere lagunekin festa ospatzeko. Galletak dendan erosi beharrean, berak egin nahi izan ditu. Bere amonak erakutsi dion errezeta originala 30 galleta egiteko da, baina erdia bakarrik egin nahi du. Errezeta zatikitan idatzita dago. Lagun iezaiozu urrats hauek egiten:

30 galleta egiteko osagaiak:

2 katilukada irin

Katilu $\frac{1}{2}$ azukre

Katilu $\frac{3}{4}$ gurin

Katilu $\frac{1}{4}$ esne

Katilu $\frac{2}{3}$ txokolatzeko pinporta

- Kalkulatu errezetaren erdia egiteko, hau da, 15 galleta egiteko osagaiak.

- Ginak zenbat koilarakada gurin behar duen (1 kikara = 16 koilarakada) jakin nahi du. Zenbat koilarakada gurin behar ditu?

- Jatorrizko errezetan katilu $\frac{2}{3}$ txokolatzeko pinporta behar dira. Ginak hiru aldiz txokolate gehiagorekin egin nahi ditu galletak. Zenbat pinporta behar ditu?

CASIO
fx-55 PLUS

Ehunekoak

Osatu taula falta diren datuekin, adibidean bezala.

*Oharra: $\%$ $\text{F}\leftrightarrow\text{D}$ teklak erabil ditzakezu laguntzeko.

EHUNEKOAK	ZATIKIA	ZENBAKI HAMARTARRA
5%	$\frac{5}{100}$	0,05
10%	—	
	—	0,21
	—	0,97
	$\frac{55}{100}$	
	$\frac{61}{100}$	
	—	0,41
	$\frac{32}{100}$	
24%	$\frac{6}{25}$	

Kalkulatu kantitate hauen ehunekoak:

40ren % 20 =

50en % 5 =

65en % 31 =

500en % 60 =

Egin ehunekoak dituzten eragiketa hauek:

52 + 52ren % 10 =

230 + 230en % 22 =

48 + 48ren % 51 =

505 + 505en % 45 =

Kendu ehuneko bat kantitate bati:

28 - 90en % 90 =

72 - 72ren % 25 =

108 - 108ren % 50 =

438 - 438ren % 20 =

Merkeago izango al da merkealdian?

Nire aniak maiatzean 79,90 € balio zuen poltsa bat erosi nahi du. Apur bat merkeago erosteko, merkealdiari itzarotea erabaki zuen.

Azaldu nion aurreko urteko merkealdian merkealdia baino aste batzuk lehenago denda batzuek produktuen prezioa garestitzen zutela.

Berak uste du, nahiz eta aurretik igo, merkeago aterako zaiola, eta nik ezetz uste dut, hasierako prezioaren berdina izango duela. Beraz, arrazoia nork duen ikusi nahi dugu.

Gaur hasi da merkealdia, eta etiketan honakoa jartzen du: 98,90 € ken % 20.

Maiatzean baino merkeago al dago poltsa? Aurreztu al du dirurik?

Hedatzeko:

Zer prezio jarri beharko liokete poltsari, % 20ko beherapena eginez maiatzean zuen prezioa izan zezan?

CASIO
fx-55 PLUS

Proporzionaltasuna

Osatu taulan falta diren datuak, adibidean erakusten den bezala:

$\div 4$		1	2	3	4	5		$\times 4$
		4	8	12	16	20		
\div		3		8	12	21		\times
			30		72			

Ebatzi proporzionaltasun-problema hauek:

1. Angurri kilogramoak 1,35 € balio du. Zenbat balioko du hiru kiloko angurri batek? Eta 5ekoak? Eta 6koak?

2. Nire aitonak astero 54 galleta txiki prestatzen ditu. Zenbat galleta jango ditugu anaiak eta biok astero? Eta nire bi lehengusinak egunero askaltzera etortzen badira? Eta bi lagun ere gonbidatuko bagenitu?

3. Familia batek 570 gramo gozoki erosi ditu, hiru seme-alaben artean adinaren arabera banatzeko. Zaharrenak 9 urte ditu, ertainak 6 eta txikiak 4. Zenbat gramo gozoki jasoko ditu bakoitzak?

Berreturak

$$10^4 = 10 \times 10 \times 10 \times 10 = 10000$$

$$5^3 = 5 \times 5 \times 5 = 125$$

Kalkulatu berreturak. Lehenengo, kalkulagailurik gabe, eta, gero, emaitzak kalkulagailuarekin egiaztatu eta idatzi.

BERRETURA	EMAITZA KALKULAGAILURIK GABE	EMAITZA KALKULAGAILUAREKIN
10^6		
22^2		
7^3		
15^3		
8^0		
2^4		
3^2		
6^3		
11^2		
4^6		

Emaitza berdinak lortu dituzu? Zer nabaritu duzu?

Osatu taula lauki bakoitzean falta diren zenbakiekin. Erreparatu adibideari.

BERRETURA	OINARRIA	BERRETZAILEA	BIDEREKETA	EMAITZA
8^4	8	4	$8 \times 8 \times 8 \times 8$	4096
5^2				
28^3				
3^6				
2^5				
9^1				
3^7				
16^3				
4^4				

CASIO
fx-55 PLUS

Karratuak eta kuboak Zein zenbakiz amaitzen dira?

Ba al dakizu zer den zenbaki arrunt baten karratua? Eta kuboak?

Osatu taula berretura bakoitza zer zifratan amaitzen den ikusteko:

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Karratua										
Kuboa										
Laugarren berretura										
Bosgarren berretura										
Seigarren berretura										
Zazpigarren berretura										
Zortzigarren berretura										
Bederatzigarren berretura										
Hamargarren berretura										

Orain, alderatu zure taula ikaskide batekin, aurkitu eta idatzi ematen diren arauak.

Amaitu al daiteke 3rekin zenbaki arrunt baten laugarren berretura?

Zein zifratan amaitzen da 15 468 zenbakiaren kuboak? Arrazoitu zure erantzuna.

Jonek dio atzekariak diren eta haien karratuen batura 7an amaitzen den bi zenbaki aurkitu dituela. Arrazoi duela uste duzu? Zergatik?

CASIO
fx-55 PLUS

Eragiketak berreturekin

Oinarri berdineko berreturen batuketak eta kenketak.

Egin eragiketak kalkulagailua erabiliz

ERAGIKETA	EMAITZA
$5^2 \times 5$	
$3^6 \times 3^3$	
$9^1 \times 9^4$	
$2^2 \times 2^8$	
$6^8 \div 6^7$	
$4^5 \div 4^2$	
$8^8 \div 8^7$	
$7^6 \div 7^3$	

ERAGIKETA	EMAITZA
5^3	
3^9	
9^5	
2^{10}	
6^1	
4^3	
8^1	
7^3	

Zer erlazio dago lehenengo taulako eta bigarren taulako berretzaileen artean?

Osatu esaldiak:

Oinarri berdina duten berreturak biderkatzen ditugunean, oinarri berdina idatzi eta berretzaileak _____.

Oinarri berdina duten berreturak zatitzen ditugunean, oinarri berdina idatzi eta berretzaileak _____.

Kalkula itzazu oinarri berdina duten berreturen zatiketak:

ERAGIKETA	BERRETZAILEEN BATUKETA	EMAITZA
$6^3 \times 6^2$	$6^{3+2} = 6^5$	$6^5 = 7776$
$8^7 \times 8^3$		
$2^5 \times 2^5$		
$4^4 \times 4^2$		

Kalkula itzazu oinarri berdina duten berreturen zatiketak:

ERAGIKETA	BERRETZAILEEN KENKETA	EMAITZA
$3^6 \div 3^3$	$3^{6-2} = 3^3$	$3^3 = 27$
$7^4 \div 7^2$		
$4^5 \div 4^2$		
$9^6 \div 9^5$		

Oinarri berdineko berreturen batuketak eta kenketak.

Gauza bera gertatzen al da batuketetan eta kenketetan eta biderketa eta zatiketetan? Egiazta ezazu.

ERAGIKETA	EMAITZA
5^2+5	
3^6+3^3	
9^1+9^4	
2^2+2^8	
6^8-6^7	
4^5-4^2	
8^7-8^2	
7^6-7^2	

ERAGIKETA	EMAITZA
5^3	
3^9	
9^5	
2^{10}	
6^1	
4^3	
8^3	
7^4	

Oinarri bereko berreturak batu eta kentzen ditugunean ba al dago harremanik berretzaileen artean?

Zertarako erabil dezaket tekla hau?

Aurkitu kalkulagailuan $\sqrt{\quad}$ tekla

$\sqrt{\quad}$ ikurrari “erro karratu” deritzo. Ikusi zer egiten duen erro karratuak ondorengo tekla-segidak sakatzean. Idatzi kalkulagailuak ematen duen emaitza eta osatu azken zutabea.

TEKLEN SEKUENTZIA	ERAGIKETA	EMAITZA	ZERGATIK?
$\sqrt{\quad}$ 4 =	$\sqrt{4}$		_____ ² 4 delako
$\sqrt{\quad}$ 2 5 =	$\sqrt{25}$		
	$\sqrt{9}$		
	$\sqrt{16}$		
	$\sqrt{121}$		

$\sqrt{4}$ eragiketa “lauren erro karratua” gisa irakurtzen da.

Aurreko emaitzei erreparatu, esan dezakezu zein emaitza lortzen den zenbaki baten erro karratua bilatzean?

Lotu gezi bidez lehen zutabeko berreturak bigarreneko emaitzekin. Ondoren, ebatzi hirugarren zutabeko erro karratuak eta lotu beste zutabeekin.

Karratua	Emaitza	Erro karratua
11^2	4	$\sqrt{144}$
7^2	49	$\sqrt{49}$
2^2	144	$\sqrt{121}$
12^2	36	$\sqrt{4}$
6^2	121	$\sqrt{36}$

Osatu lauki bakoitzean falta diren zenbakiekin:

$$\sqrt{100} = \underline{\quad}$$

$$\sqrt{\quad} = 15$$

$$\sqrt{\quad} = 25$$

$$\sqrt{\quad} = 20$$

$$\sqrt{841} = \underline{\quad}$$

$$\sqrt{289} = \underline{\quad}$$

Osatu lauki bakoitzean falta diren zenbakiak ariketa osatzeko.

$$3^2 \text{ ______ } \text{ denez, } \sqrt{9} \text{ ______ } \text{ da.}$$

$$\text{ ______ }^2 169 \text{ denez, } \sqrt{169} \text{ ______ } \text{ da.}$$

$$\text{ ______ }^2 \text{ ______ } \text{ denez, } \sqrt{25} \text{ 5 da.}$$

$$18^2 \text{ ______ } \text{ denez, } \sqrt{\text{ ______ }} \text{ 18 da.}$$

$$\text{ ______ }^2 225 \text{ denez, } \sqrt{225} \text{ ______ } \text{ da.}$$

Ausartzen al zara?

Eragiketa bat ebatzi nahi dugu:

$$x^2 - 9 = 55$$

Ikasle bat oso pentsakor geratu da hori ikustean, eta honako hau egin du;

1. Lehenik X^2 zer den galdetu da bere buruari, eta X^2 zenbaki bera bi aldiz biderkatzea dela ohartu da.
2. Ondoren, x-rentzako zenbaki ezberdinak probatzen hasi da: $3 \times 3 = 9$; $4 \times 4 = 16 \dots$ eta 9 kentzen zien: $6 \times 6 - 9 = 36 - 9 = 27$; baina lortu beharreko zenbakia 55 zen. Zenbaki handiagoekin probatu du.
3. Azkenik, bilatzen ari den zenbakia 8 dela ohartu da: $8 \times 8 - 9 = 55$

Ulertu duzu estrategia? Bilatu x^2 $\sqrt{\quad}$ teklak kalkulagailuan eta aztertu zer egiten duten.

X^2	\sqrt{X}
$7^2 =$	$\sqrt{49} =$
$4^2 =$	$\sqrt{36} =$
$8^2 =$	$\sqrt{144} =$

Kalkulagailuaren laguntzaz, saiatu aurkitzen adierazpen hauetako letra bakoitzaren balioa:

$x^2 + 5 = 13$

$x^2 + 30 = 40$

$y^2 - 10 = 54$

$d^2 + 4 = 54$

$64 = w^2 + 18$

$j^2 + 1 = 15$

CASIO
E D U C A C I Ó

CASIO España-ko Hezkuntza Dibisioa

www.edu-casio.es

info-calculadoras@casio.es

93 485 84 00